

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Novæ Observationes Et Additiones Ad A. R. P. D. Bartholomæi Gavanti Congreg. Cleric. Regul. S. Pauli ac Sac. Rit. Congregat. Consultoris Commentaria In Rubricas Missalis Et Breviarii Romani

Adjectis Summorum Pontificum & Sac. Rit. Congreg. Decretis usque ad
præsens emanatis

Complectens III. & IV. Partem Commentariorum Gavanti in Rubricas
Missalis

Merati, Gaetano Maria

Augustæ Vindellicorum, 1740

VD18 10783695-002

De Rubricis propriis Missarum de Sanctis. XIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39964

Stationum diem, & locum in Sacramentariis assignare. Stationes verò aliorum dierum, putà Quadragesimæ, quatuor Temporum, Adventus, Natalis Domini, Paschatis, & similibus, cum incertæ essent, eas in Sacramentariis designare opus erat, ut omnibus manifestaretur, ad quamnam Ecclesiam esset procedendum ad publicam Stationem. Unde S. Gregorius eas certis diebus in suo Sacramentario addixit, ut à cunctis dignosci possent Stationum loca.

Hæc diximus, ut nihil omitteretur eorum, quæ afferri poterant pro Gavanti, aliorumque sententia, quibus placet, ante Gregorium vagas fuisse Stationes; Caterùm si Kalendarium Romanum à Doctissimo Martene vulgatam tom. 4. *Thef. Anecd.* eam sibi antiquitatem vindicat, quam illi Auctor attribuit, fatendum est, Stationes Adventus, & Quadragesimæ, certis fuisse Ecclesiis addictas longè ante Gregorium, cum in eo assignatæ legantur. Verum quidem est, quod in Sacramentariis Gelasiano & Leonino, nullæ Stationes inveniuntur, necesse tamen non erat illas describere in Sacramentariis, cum essent in Kalendario descriptæ. Quamvis autem fixæ, ac ratæ essent in Sacramentario Gregoriano Stationes, nihilominù mos erat, eas Populo denunciari ab Archidiacono in publica Missa precedente; Sed aliquando loco Archidiaconi id munus præstabat Notarius, cujus rei insigne exemplum habetur ab Actis Leonis III, & refertur à Mabillon, ut supra diximus.

Ad locum Stationum deferebantur ex Patriarchio Lateranensi libri, vasa Sacra, præeunte Cruce Stationali; Pontificem in Sella

gestatoria eò portari mos erat; aliquando tamen equo vehebatur. Leo IV. instituit *Crucem auream*, quæ (*ut mos antiquus est*, ait Anastasius) *Subdiaconi manibus ferebatur prædecessorum Pontificum*. Presbyteria etiam, id est Erogationes fiebant, tum ob Ministrorum obsequia, tum ob laudes, & acclamationes; immò Pontifex quandoque in ipso itinere causas finiebat, aut cerè ad ejus nutum, nomenclator & Sacellarius, ut in primo Ordine Romano num. 2. Hæc summatim collecta sunt ex iis, quæ tradidit Mabillon *loc. cit. n. 5*. Caterùm Stationes antiquiores esse Divo Gregorio, etiam alii argumentis constat, præsertim quia S. Hilarius, qui multo tempore ante Divum Gregorium Romanam rexit Ecclesiam, constituit in Urbe *Ministrales*, qui circumirent constitutas Stationes, ut refert Macrius in Hierolexico *Statio*. Ministrales autem dicebantur Clerici illi, qui ad serviendum Missis in iis Ecclesiis, in quibus Stationes celebrabantur, erant destinati; sicut Subdiaconi Stationarii dicebantur illi, qui Pontifici in Stationum Ecclesiis Celebranti ministrabant.

Chronicorum Orientalium Auctor hunc usum Stationum Sancto Cyrillo refert acceptum, nullo tamen fundamento nixum, ut notat Græcolas *lib. 2. sui Comment. Hist. in Brev. Rom. cap. 44*. quia Stationum usus non nisi in Occidente cognitus fuit. Reliqua ad hujusmodi Stationes spectantia legi poterunt apud allegatos Auctores ibidem, & apud Pompejum Ugonium in Historia Stationum Romæ edita, & apud Onuphrium Panvium in Libello de Stationibus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. XIII. De Rubricis propriis Missarum de Sanctis.

I. Gavant. pag. 218. col. 1. n. 3. *Neque unquam fuisse verum, S. Ambrosium interduxisse Vigiliarum usum, &c.* Errant igi-

tur illi, qui auctoritate cujusdam asserti Sermonis S. Augustini *ad Fratres in Eremo* (qui est Ordine 25. juxta editionem veterem)

rem) affirmant, Divum Ambrosium, ad persuasionem D. Monicæ, usum Vigiliarum ea de causa ab Ecclesia eliminasse, quod Christianorum plurimi illud noctis tempus ludendo, & Choreas ducendo transigerent, nam hoc validis argumentis Baron. à Gav. citatus, in *notis Martyrologii ad quintam diem Januarii lit. A.* falsissimum esse, & ab Augustiniano calamo alienum demonstrat. Igitur, ut ait idem Baronius ibidem, non Ambrosius, non Augustinus, nec alius Orthodoxorum iis temporibus, Vigiliis nocturnas Ecclesiasticas abrogavit, vel minuit, sed impurissimus Hæreticæ Vigilantiæ, Vigiliis, sui nominis hostis, impugnavit, sicque minuere conatus est, ut non nisi semel in Anno, in Paschali sollemnitate, Vigiliis peragendas esse jactaret: ita ex Hieronymo *adversus Vigilantiæ*, cujus intentio ad abrogandas in Ecclesia Dei Congregationes tendebat; idem Baronius Anno 51. quæ o-

mnia confirmari possunt *Can. 1. Matisonensis Concilii* habiti Anno 581. duo ferme Secula post DD. Hieronymum, & Augustinum, in quo Canone approbantur Vigiliæ ante Dominicis totius Anni, quæ assidue à Fidelibus frequentabantur, & quamvis Concilium Antistiodorensis *Can. 3.* prohibuisse videatur Vigiliis, non de Vigiliis sacris, & publicis in Ecclesia celebratis ibi egisse, ex ejusdem verbis satis liquet. Eliberitanum verò Concilium *Can. 35.* interventum Fœminarum in Vigiliis utique prohibuit; alii verò perperam Vigiliarum nocturnarum prohibitionem Bonifacio Papæ I. tribuunt. S. Leo Papa, qui tertio loco illi successerat, Vigiliarum observantiam crebrò in suis Sermonibus inculcat. De hac materia in Additionibus nostris *ad sect. 3. c. 7. tom. 2.* continentis Commentaria ad Rubricas Breviarii Romani iterum sermonem habebimus.

Novæ Observationes, & Additiones ad Gavanti

Tit. XIV. De Benedictione Candelarum, & Processione in Festo Purificationis Beatæ Virginis.

De origine, & antiquitate Festi Purificationis B. Virginis. §. I.

I. Gavant. pag. 219. col. 1. n. 1. *A Græcis Hypante, seu Hypapante. &c.*) Festum hoc Purificationis B. M. V. Græco nomine *Hypante*, seu *Hypapante* dicitur, quasi occursum, quo alicui honoris & officii gratia obviam itur. Quoniam verò hoc Festum institutum fuit à b Ecclesia in memoriam illius diei, quo Christo cum Matre & Josepho ad Templum accedenti obviam venerunt Simeon & Anna, gratulantes, & benedicentes Deo, ut habetur etiam in Menologio Græco ad hanc diem, ideo in Ecclesia Orientali prædictum nomen *Hypante*, seu *Hypapante* sortitum est; ab aliquibus verò dicitur *Hypante Domini*; ab aliis autem *Hypante Simeonis & An-*

næ; sed à Theophylacto Simocatta *lib. 8. Histor. cap. 4.* appellatur quadragesima dies celebritatis Natalium *Magni Dei Jesus*. Ex præcepto siquidem Legis Mosaicæ Mulier, quæ Masculum pepererat, elapsis quadraginta diebus purificabatur in Tabernaculo, & post Templum à Salomone constructum, in Templo, oblationibus à lege præscriptis, & quamvis purissima Dei Genitrix, quæ de Spiritu Sancto conceperat, nulla prorsus Purificatione indigeret, & à prædicta legis veteris dispositione immunis esset, ut certum est apud omnes, & clarè ostendit Laurentius Massæi in suis eruditissimis notis ad Sigoniam Hebræorum Rempublicam, quæ ex-

Ttt 3

tant